

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Миколаївський національний аграрний університет
Освітня програма	60052 Біотехнології та біоінженерія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	162 Біотехнології та біоінженерія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

09.12.2024 р.

Справа № 2145/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 16 "Хімічна інженерія та біоінженерія" у складі:

Атаманюк Володимир Михайлович – головуючий,
Бессарабов Володимир Іванович,
Галкін Олександр Юрійович,
Грегірчак Наталія Миколаївна,
Лінючева Ольга Володимирівна,
Мадіч Алла Всеволодівна,
Нікітчук Тетяна Миколаївна,
Тульський Геннадій Георгійович,
Чиркіна-Харламова Марина Анатоліївна,

за участі запрошених осіб:

Гиль Михайло Іванович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Миколаївський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	60052
Назва ОП	Біотехнології та біоінженерія
Галузь знань	16 Хімічна інженерія та біоінженерія
Спеціальність	162 Біотехнології та біоінженерія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОП дозволяє досягти ПРН, які передбачені ЗВО за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія» галузі знань 16 «Хімічна та біоінженерія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти затвердженого наказом МОН України №733 від 24.05.2019 р. Разом із тим, формуванню інженерно-технологічних компетентностей (ПР13, ПР14) присвячено доволі мало навчального часу в рамках ОК8, ОК10, ОК12, ОК13, ОК14. Саме тому рекомендуємо ЗВО до кінця 2024/25 н.р. провести перегляд ОП з метою збільшення навчального часу, який присвячено формуванню інженерно-технологічних компетентностей (зокрема, шляхом збільшення навчального часу для викладання відповідних тем в рамках існуючих ОК чи запровадження окремої ОК відповідного профілю).

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт відсутній.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі ОП сформульовані чітко, повною мірою відповідають місії МНАУ та Стратегії розвитку університету на 2023-2032 рр. (<https://www.mnau.edu.ua/files/home/strat-rozv-23-32.pdf>).

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Інтерв'ювання різних груп зацікавлених осіб, яке проводилося ЕГ, засвідчили їх залучення до розгляду ОП, що відбувалося шляхом участі в розширеному засіданні кафедри біотехнології та біоінженерії. Так, наприклад, залученими до обговорення ОП були: Щербак О.В., декан факультету біотехнологій Державного біотехнологічного університету, Даниленко С.Г., завідувачка відділу біотехнології Інституту продовольчих ресурсів НААН, Стельмах І.Б., директор з виробництва компанії «ІнтерХім». Зворотний зв'язок із роботодавцями здійснюється на підставі проведення щорічних заходів – конференцій на базі ЗВО, круглих столів; договорів про співробітництво. Під час зустрічі ЕГ із стейкхолдерами було підтверджено, що їх залучали до обговорення ОП, зі сторони стейкхолдерів не було рекомендацій щодо змісту ОП, Даниленко С.Г. та Щербак О.В. надали рецензію на ОП. Варто на постійній основі залучати роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних занять за ОП. Посилити організаційну та інформаційну підтримку здобувачів вищої освіти ОП, що акредитується щодо змісту ОК, а також можливостей внесення пропозицій щодо удосконалення ОП.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Зазначимо, що ОП спрямована на підготовку біотехнологів для забезпечення потреб сільського господарства, ветеринарії, харчової промисловості, екології та енергетики. ЗВО комунікує з роботодавцями та випускниками

стосовно відповідності підготовки, знань, навичок і умінь здобувачів освіти потребам ринку праці та проводить з ними консультації щодо змісту освітніх компонентів. Можемо погодитися із висновком ЕГ, що при проектуванні ОП було враховано галузеві і регіональні особливості Миколаївської області, що відображено в орієнтації ОП, а саме підготовці фахівців, які здатні розвивати високопродуктивні та інноваційні технології вирощування сільськогосподарських культур та тварин, запроваджувати ресурсозберігаючі технології у галузях рослинництва та тваринництва. Регіональний контекст виражений тематикою наукових досліджень, що є пріоритетною для ЗВО. У результаті опрацювання наданих ЗВО документів, матеріалів, а також проведення зустрічей, було встановлено, що при формуванні цілей та програмних результатів навчання ОП прийнято до уваги досвід іноземних закладів-партнерів (Технічний університет Молдови, Торайгіров університет Казахстану, Університет прикладних наук Вайєштефан-Тріздорф Німеччини, Університет Вітаутаса Великого Литовської Республіки, Технічний університет Дрездена Німеччини) і вітчизняних ЗВО за цим профілем Державний біотехнологічний університет, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Національний університет харчових технологій, КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень B

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень B

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (обов'язкові ОК = 60 кредити ЕКТС, 75%, вибіркові компоненти = 30 кредитів ЕКТС, 25%).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Загалом ОП має чітку структуру, освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Разом із тим, маємо звернути увагу на наступні дві обставини, які обумовлюють необхідність удосконалення ОП. По-перше, необхідність посилення інженерно-технологічної складової фахової (спеціальної) підготовки (про що вже йшлося, див. коментар до підкритерію 1.1). По-друге, деякі фахові (спеціальні) дисципліни потребують змістовного оновлення (перегляду) задля максимальної відповідності сучасному рівні розвитку біотехнології та біоінженерії, а також коригування логіки викладання окремих тем. Наприклад, для нормативної ОК магістерського рівня «Культивування клітинних культур» передбачено 8 аудиторних годин для вивчення історії клітинних культур, але у силабусі бракує новітніх тем для даної предметної галузі (наприклад, organ-on-a-chip чи microfluidic cell culture) чи їм приділено мало уваги (біотехнологія стовбурових клітин). Інший приклад для тієї ж самої дисципліни: ОК починає вивчатися із теми, що присвячена застосуванню культур клітин – такою темою краще було б завершити вивчення дисципліни. Виходячи із наведеного вище, рекомендуємо гаранту ОП до кінця 2024/25 н.р. переглянути силабуси всіх фахових дисциплін з метою розширення та/або введення до переліку тем інноваційні підходи відповідних предметних галузей, а також удосконалення внутрішньої логіки освітніх компонентів.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст інтегральних, загальних, фахових компетентностей та ПРН відповідає предметній області спеціальності. У звіті ЕГ наведено переконливі докази, зокрема й результати інтерв'ювання стейкхолдерів.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

У ЗВО створені інституційні умови для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Процес вибору дисциплін має вільний характер, про що у звіті ЕГ наведено низку доказів.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОП передбачає достатній рівень практичної підготовки здобувачів, як в рамках Практики як такої, так і в рамках практичних занять навчальних дисциплін. Матеріально-технічне та організаційне забезпечення практичної підготовки є прийнятним, що передбачає залучення серед іншого підприємств та організацій галузі.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

У звіті ЕГ наведено переконливі докази належного рівня формування соціальних навичок здобувачів. Наприклад: здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів наукової роботи іноземною мовою забезпечується під час вивчення освітніх компонентів «Іноземна мова за фахом»; здобувачі беруть участь різноманітних конференціях, зокрема студентській науково-теоретичній конференції «Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу країни», Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з Біотехнології. Набуття soft skills здобувачами за сприяють форми та методи навчання: експерименти, участь у конференціях, конкурсах; захист курсових проектів і кваліфікаційної роботи.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Обсяг аудиторної роботи здобувачів вищої освіти становить 814 год., а обсяг самостійної роботи здобувачів становить 1466 год. Перелік обов'язкових дисциплін становить 75% від загального обсягу кредитів ЄКТС, перелік вибіркового дисциплін становить 25% від загального обсягу кредитів ЄКТС. Навчальні дисципліни плануються, як правило, в обсязі 3-6 кредитів ЄКТС. Під час спілкування експертної групи із здобувачами виявлено рівномірне навантаження, що забезпечує досягнення цілей і ПРН, а також відсутність скарг на надмірне аудиторне навантаження та нестачу часу на самостійну роботу.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Нормативні документи щодо реалізації дуальної форми освіти у ЗВО присутні, натомість дана можливість на ОП не реалізована.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Зважаючи на орієнтованість ОП серед іншого на проблеми біоенергетики, екобіотехнології та харчової біотехнології робимо висновок, що ОП забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за всіма спеціальностями є чіткими та зрозумілими та оприлюднені на офіційному вебсайті ЗВО, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

У концепцію фахового вступного іспиту покладено систему компетенцій, що визначена в стандарті вищої освіти та відповідних блоках змістових модулів, що складають нормативну частину змісту ОП підготовки фахівців. Нормативною формою фахового іспиту у Миколаївському національному аграрному університеті є екзамен. Екзаменаційне завдання містить 50 тестових питань, що охоплює всі теми, наведені в тематичному змісті програми та переліку дисциплін, зокрема Біологія клітини, Біохімія, Загальна мікробіологія і вірусологія, Загальна біотехнологія, Загальна та молекулярна генетика, Охорона праці та безпека життєдіяльності, Процеси і апарати біотехнологічних виробництв, Електротехніка та основи електроніки, Автоматизація та управління біотехнологічним виробництвом, Нормативне забезпечення біотехнологічних виробництв, Економіка та організація біотехнологічної промисловості, Промислова біотехнологія, Біоінженерія, Методи біотехнологічних досліджень, Сільськогосподарська біотехнологія.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

У МНАУ визначені чіткі та зрозумілі правила визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах, зокрема під час академічної мобільності. У МНАУ визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО. Під час зустрічі із здобувачами підтверджено наявність інформування про визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах, але присутні особисто не користувалися визнанням результатів навчання. Погодимося із висновком ЕГ, що варто активніше залучати здобувачів до міжнародної мобільності, участі у різноманітних міжнародних програмах.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в МНАУ регулюються Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/pol-pro-poryadok-formu-viznach-rez-nav.pdf>). Визнання результатів, отриманих в неформальній освіті здійснюється відповідно Положення за заявою здобувача та підтверджуючого документа, за рішенням створюваної комісії, яке приймається за результатами аналізу отриманих результатів навчання та їх відповідності робочій програмі ОК. Під час зустрічі із здобувачами підтверджено наявність інформування про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, але присутні особисто не користувалися визнанням результатів навчання. Відсутність практики визнання результатів навчання здобувачів, отриманих у неформальній освіті за ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Методи та види занять відповідають вимогам законодавства та нормативним документам ЗВО. За результатами інтерв'ювання різних фокус-груп ЕГ було з'ясовано, що серед методів та технологій навчання, викладання у МНАУ є традиційні: пояснювально-ілюстративні (під час ЛК, які супроводжуються презентаціями; освітніми відеофільмами); інструктивно-репродуктивні (під час виконання практичних завдань, виконання лабораторних робіт з ОК8, ОК9, ОК10, які уможливають досягнення ПРН5 – ПРН7); проблемного викладу (пізнавальні завдання, порівняння різних підходів); частково-пошукові (пошук рішення висунутих у навчанні пізнавальних завдань, розв'язування задач теоретичного та прикладного характеру з використанням сучасного математичного апарату, комп'ютерних технологій під час виконання СРС, КР, практик); дослідницькі (написання тез, науково-дослідної роботи). Використовуються інноваційні, інтерактивні методики: ситуаційні задачі, створення нестандартних ситуацій, ситуаційно-рольові ігри, використання досвіду з практики, заняття на платформі Labster, мозковий штурм, дебати, дискусії, тощо.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Під час спілкування ЕГ зі здобувачами та НПП було встановлено, що здобувачам ВО своєчасно, у доступній формі надається повна інформація про кожну ОК: цілі, зміст, результати навчання, критерії оцінювання тощо. Інформацію щодо цілей, тем, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК наведено у РПНД, силабусах. Вчасність інформування здобувачів заплановано Комплексним планом з управління і контролю за якістю підготовки фахівців, навчально-методичної, науково-дослідної і виховної роботи та зміцнення матеріально-технічної бази МНАУ.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

У ЗВО функціонує низка навчально-наукових лабораторій (Лабораторія молекулярної, загальної та промислової біотехнології, імунобіотехнології; Лабораторія генетики, культивування клітинних культур та біоінженерії; Лабораторія сільськогосподарської біотехнології, годівлі тварин та технології кормів; Лабораторія діагностики якості

та безпеки продукції тваринного і рослинного походження; Лабораторія біоінформатики та молекулярної філогенетики), що дозволяє вважати, що під час реалізації ОП забезпечується поєднання навчання і дослідження. У звіті ЕГ наведено й інші докази.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У звіті ЕГ наведено низку прикладів того, що викладачі систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Разом із тим, з огляду на рекомендації, що були сформовані нами по підкритерію 2.2, рекомендуємо викладачам більш активно та оперативніше інтегрувати результати світових досягнень у галузі біотехнології та біоінженерії у викладання відповідних ОК.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Стратегія інтернаціоналізації МНАУ спрямована на інтеграцію університету в міжнародний освітній та науковий простір завдяки академічній мобільності згідно з відповідним Положенням (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/272.pdf>). Взаємопроникнення досвіду світових ЗВО підтверджується врахуванням зарубіжного досвіду підготовки магістрів з біотехнологій та біоінженерії, який набули НПП під час закордонних стажувань, участі в міжнародних конференціях, літніх школах та участю викладачів у міжнародних наукових проєктах, програмах академічної мобільності, що підтверджується наявністю відповідних сертифікатів. За програмою мобільності Erasmus+ в рамках проєкту Модуль Жана Моне серед штатних працівників стажувались: Гончаренко І. В., Прогонюк Л. Ю., Ключник А. В., Сухорукова А. Л. Сертифікат про достатній рівень володіння іноземною мовою у проф. Гиль М. І., доц. Каратєєва О. І., доц. Сухорукова А. Л. ЗВО є членом Magna Charta, Асоціації членства Інституту міжнародної освіти та Американської Ради з Міжнародної Освіти (<https://bit.ly/3nLBGCP>; <https://bit.ly/3jT3Uuc>), партнером зарубіжних ЗВО (<https://bit.ly/3nLBS51>). Співпраця реалізується з установами Королівства Данія (<https://bit.ly/3nPdAam>), Молдови (<https://bit.ly/31kFi7s>), Казахстану (<https://bit.ly/3pTgZrh>), Узбекистану (<https://bit.ly/3EYJONR>), КНР та ін. (<http://surl.li/zdzcck>). ЗВО залучає лекторів з-за кордону до гостьових лекцій (<http://surl.li/enooib>; <http://surl.li/rtdukv>). ЗДВО під керівництвом НПП публікуються у закордонних виданнях: Іванова ЄО., Квасниця А.А., Чайка Р.І., Черненко А.С., Пехлак К. І., Романько Р. О.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Опитування фокус-груп здобувачів та студентського самоврядування загалом підтверджують інформацію у Відомостях про самооцінювання щодо правил проведення контрольних заходів. Згідно твердження ЕГ, здобувачі зазначають, що вони є чіткими, конкретними, зрозумілими, доступними, дають можливість діагностувати рівень досягнення ПРН, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, є можливість оскарження результатів і повторного перескладання, доводяться до відома на першому занятті з дисципліни, описані у РП ОК.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Підтверджено відповідність стандарту вищої освіти за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія». Атестація здобувачів відбувається у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура проведення контрольних заходів регламентована графіком освітнього процесу (<https://www.mnau.edu.ua/grafik/>), Положеннями Університету. Дана інформація є доступною для учасників освітнього процесу на офіційному веб-сайті МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/>). Опис процедури проведення контрольних заходів для окремих компонентів ОП викладено у робочих програмах навчальних дисциплін й силабусах. Зокрема, вони містять наступну інформацію: контроль знань і розподіл балів, що

отримують здобувачі вищої освіти; обов'язкові умови допуску до заліку чи іспиту; оцінювання за формами контролю; шкалу відповідності балів. Гарант підтвердив, що весь пакет вище зазначених документів у вільному доступі у деканаті, навчальному відділі, Moodle. Крім того, дана інформація доводиться викладачами до відома здобувачів в усній формі під час першого заняття з дисципліни. Здобувачі підтвердили, що вони добре обізнані з правилами проведення контрольних заходів, вважають їх такими, що забезпечують об'єктивність оцінювання. Атестація відбувається із застосуванням тестування на ПЕОМ з наступним роздрукуванням протоколу відповіді або тільки за присутності групи здобувачів чи кількох НПП, якщо атестація усна. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядок повторного проходження та оскарження результатів навчання контрольних заходів врегульовані відповідними положеннями Миколаївського національного аграрного університету, що в повному обсязі зазначені у звіті про самооцінювання, є у відкритому доступі на сайті Університету та містять необхідну інформацію. Під час інтерв'ювання здобувачі вищої освіти відзначили відсутність інших конфліктних ситуацій за час їх навчання.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Нормативна база ЗВО чітко визначає політику та засоби її реалізації у контексті дотримання академічної доброчесності. Викладачі підвищують кваліфікацію: вебінар «Академічна доброчесність та тайм-менеджмент при підготовці наукових робіт: зарубіжний та вітчизняний досвід» (С. Крамаренко, О. Юлевич), «Академічна доброчесність в університеті» (О. Петрова), «Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів» (М. Гиль). Використовуються різноманітні технологічні рішення з метою запобігання та протидії проявам академічної доброчесності: перевірка кваліфікаційних робіт, наукових публікацій та методичних розробок НПП на плагіат із використанням різних програм, комп'ютерного тестування, оприлюднення результатів наукової та науково-методичної діяльності учасників освітнього процесу (після публічного захисту кваліфікаційні роботи розміщено у репозитарії бібліотеки), оприлюднення рейтингу студентів за результатами сесії тощо. Укладено угоди про співпрацю з ТОВ «Антиплагіат», ТОВ «Плагіат». Популяризація академічної доброчесності здійснюється шляхом: співбесід з науковими керівниками (<https://bit.ly/3Gz8oS2>); обговорення даного питання на засіданнях кафедр (<https://bit.ly/3EuzmG1>); вчених радах факультету (<https://bit.ly/3CETbuT>); спілкуванням гаранта ОП зі студентами спеціальності. Під час реалізації ОП «Біотехнології та біоінженерія» підготовки магістрів не було встановлено фактів недотримання принципів академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

ЕГ звертає увагу на активну публікаційну активність викладачів (зокрема у виданнях, що індексуються у Scopus). Окрім проф. С. Крамаренка, усі інші НПП кафедри біотехнології та біоінженерії, зазначені у Відомостях про самооцінювання, здобули освітню кваліфікацію, яка відповідає спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія, мають науковий ступінь, вчене звання, а отже, компетентні викладати ОК за цією ОП. Крамаренко С. С. – доктор біологічних наук, співавтор статей, патентів, посібників, його професійна та освітня кваліфікація відповідає ОК 7, ОК 9 та закріпленим за ним вибірковим компонентам. Освітня та професійна кваліфікація Ключник А. В. відповідає ОК 6. Освітня кваліфікація Крайнього В. О. відповідає ОК5. Федосєєва Г. С. – кваліфікація відповідає ОК4. Освітня та професійна кваліфікація Курепіна В. М. відповідає ОК2. Освітня та професійна кваліфікація Саламатіної О. О. відповідає ОК1. До складу робочої групи з розробки ОП входить два доктори наук. 37% від усіх НПП, які працюють з магістрами-біотехнологами, зі ступенем доктора наук, серед яких 5 працюють за основним місцем праці.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

У звіті ЕГ наведено достатньо доказів того, що процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Опитування у фокус-групах здобувачів, викладачів та роботодавців підтвердили факти залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу, які були описані у звіті про самооцінювання. Задекларованими базами практик для

магістрів біотехнологів є: Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів, Інженерно-технічний інститут «Біотехніка» НААН України, Інститут тваринництва степових районів ім. М.Ф. Іванова «Асканія-Нова», Інститут розведення і генетики тварин імені М. В. Зубця НААН України, Миколаївська регіональна державна лабораторія Держпродспоживслужби, Міжгалузева виробничо-комерційна фірма «Спіруліна ЛТД», ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» та інші. З підприємствами підписано угоди і реалізовано їх у контексті забезпечення практик, кваліфікаційних робіт, екскурсій на виробництво, гостьових лекцій (у II семестрі 2023-2024 н.р. організовано лекцію з проф. Щербак О.В. (Україна, ДБУ), проф. Ващенко П.А. (Україна, Полтавський НАУ), проф. Мадіч А. В. (Великобританія, Кембриджський університет) та практичні заняття у виробництві Грициєнко Ю.В. (Україна, МНДЕКЦ МВС), надання консультацій, рецензування ОП. До формування контенту та рецензування ОП, було залучено: Терпецьку Т.О. (Херсонська біофабрика), Щербак О.В. (ДБУ, к.с.-г.н., професорка); Даниленко С.Г. (ІПР НААН, д.тех.н., с.н.с.), Стельмаха І.Б. (ТзДВ «ІнтерХім», к.хім.н.).

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Для сприяння професійного розвитку викладачів у ЗВО передбачено і здійснюється: навчання за програмою підвищення кваліфікації; стажування; участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах, онлайн конференціях, програмах академічної мобільності; наукове стажування, самоосвіта. Мали закордонне фахове стажування: проф. Ключник А.В., проф. Крамаренко С.С., проф. Гиль М.І., проф. Гончаренко І.В., проф. Стабніков В.П., доц. Прогонюк Л.Ю., доц. Курепін В.М., доц. Каратєєва О.І. Доц. Г. Юлевич – Міжнародне підвищення кваліфікації (вебінар) на тему: «Академічна доброчесність та тайм-менеджмент при підготовці наукових робіт: зарубіжний та вітчизняний досвід». НПП мають можливість відвідувати безкоштовні курси іноземної мови. У звіті ЕГ наведено й інші докази.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

ЕГ наводить достатньо доказів належного рівня навчально-методичного забезпечення освітньої програми, а також того, що фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання. Погоджуємося із думкою ЕГ, що матеріально-технічне забезпечення ОК «Молекулярна біотехнологія» наразі не у повній мірі відповідає сучасному рівню розвитку галузі. Тому завідувачу випускової кафедри рекомендуємо до кінця 2024/25 н.р. розробити план дій щодо оновлення матеріально-технічної бази для реалізації освітньо-наукової діяльності з молекулярних біотехнологій.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Під час зустрічі ЕГ із фокус-групами зі здобувачами, НПП, представником бібліотеки підтверджено безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів ЗВО: лабораторій, обладнання, паперового та електронного фондів бібліотеки тощо. Для пошуку літератури в бібліотеці функціонує електронний каталог та інституційний репозитарій, доступ до електронних ресурсів бібліотеки надається через особистий кабінет. Директором бібліотеки зазначено, що у локальній мережі університету та у віддаленому доступі здобувачі та співробітники мають безоплатний доступ до міжнародних наукометричних баз (Scopus, Web of Science). До кожної ОК розроблено навчально-методичне забезпечення. ЗдВО мають доступ до читальної зали бібліотеки ЗВО. Більш того, у гуртожитку, що використовується для реалізації ОП, є окрема читальний зал та бібліотека. Доступ до усіх інформаційних ресурсів є відкритим та безкоштовним для усіх учасників освітнього процесу. Здобувачі та НПП мають змогу публікувати результати наукових досліджень у фахових виданнях МНАУ, зокрема «Вісник аграрної науки Причорномор'я», що підтверджено здобувачами та НПП.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

У звіті ЕГ наведено переконливі докази того, що освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Заклад вищої освіти надає психологічну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП. ЕГ під час дистанційної екскурсії упевнилася, що у гуртожитку, де живуть здобувачі вищої освіти, працює штатна психологиня. Практикується проведення психологічних тренінгів усім учасникам освітнього процесу (<https://www.mnau.edu.ua/vyh-rob/ps-sluzh/inf/>; <https://www.mnau.edu.ua/vyh-rob/ps-sluzh/rekomend-psichologa/>; <https://www.mnau.edu.ua/vyh-rob/ps-sluzh/zah/>). На зустрічі Адміністрація ЗВО запевнила ЕГ, що сироти та військовослужбовці звільнені на 100% від оплати за гуртожиток під час навчання за ОП. Окрім цього, на підставі «Порядку призначення і виплат стипендій здобувачам вищої освіти Миколаївського НАУ» (https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/15_02/poriadok_priznachennya1.pdf) у ЗВО виплачуються академічні, іменні та соціальні стипендії. Члени студентського самоврядування та Адміністрація запевнили, що ЗдВО та НПП може отримати матеріальну допомогу на оздоровлення. Здійснюється інформування здобувачів освіти за ОП офіційним сайтом МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/>) та мережами Facebook (<https://www.facebook.com/1mdau>) та Instagram (https://www.instagram.com/mnau_agrarka/). Є окремі сторінки факультету ТВППТСБ, на якому реалізується ОП, у Facebook (<https://www.facebook.com/tvpptsb/>) та в Instagram (https://www.instagram.com/faculty_tvpptsb/). Завдяки зустрічам з викладацьким персоналом, зі здобувачами та з гарантом ОП, група переконалася, що організаційна підтримка здійснюється за рахунок двостороннього зв'язку викладачів та кураторів зі здобувачами освіти за ОП, який здійснюється комунікацією через соціальні мережі, платформу Moodle. Гарант ОП продемонстрував у режимі демонстрації екрану доступність та функціонал платформи Moodle для НПП та ЗдВО. Погодимося із висновком ЕГ, що платформа у повній мірі задовольняє організаційні потреби, які виникають під час учбового процесу.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Під час дистанційного візиту ЕГ переконалася у тому, що ЗВО має достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за ОП. Входи до навчальних корпусів обладнано пандусами з кнопками виклику з надписами шрифтом Брайля. Вхід до гуртожитку, де проживають ЗдВО за даною ОП, обладнаний працюючим ліфтом для коляски з кнопкою виклику. Вхідні двері гуртожитку та навчальних корпусів, які задіяні у реалізації ОП, виготовлені з металопластику, у нижніх частинах дверного полотна розташовані протиударні смуги, а оглядові панелі – на висоті 0,8-1 м від підлоги. ЗдВО можуть отримати матеріальну допомогу від профспілкової організації на оздоровлення (<https://www.mnau.edu.ua/stud/>).

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Адміністрація Університету підтримує зв'язок зі здобувачами вищої освіти для того, щоб своєчасно інформувати про політики вирішення конфліктних ситуацій, які можливі під час реалізації освітньої програми. Викладачі, ЗдВО та члени студентського самоврядування мають вільний доступ до механізмів вирішення конфліктних ситуацій, а саме: скриньки довіри (ще є можливість подати анонімне повідомлення через сайт університету) <https://www.mnau.edu.ua/skrinka-doviry/>, безпосереднього звернення до куратора групи, анонімного звернення до психолога, звернення по електронній пошті з ректором або до відповідальної особи з питань запобігання та виявлення корупції. Є прийомні години з представниками адміністрації відповідного факультету для ЗдВО. За нагальної потреби є можливість домовитись про окрему зустріч з адміністрацією факультету. У фокус групах адміністрації, здобувачів, студентського самоврядування зазначено, що під час реалізації ОП випадків конфліктних ситуацій не було, але здобувачі та співробітники достатньо ознайомлені із процедурами врегулювання конфліктних ситуацій у разі їх виникнення. ЕГ виявила, що здобувачі мають нечіткі уявлення про наслідки у випадку виявлення фактів корупції. Тому рекомендуємо адміністрації ЗВО до кінця 2024/25 н.р. розробити план просвітницьких заходів в рамках реалізації антикорупційні політики.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Погодимося із висновком ЕГ, що у ЗВО існують чіткі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, що висвітлені у положенні про освітні програми (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/269.pdf>). Проектна група із врахуванням наданих рекомендацій та пропозицій стейкхолдерів розробляє проект ОП. Проект ОП оприлюднюється на сайті МНАУ для громадського обговорення протягом не менше одного місяця з метою отримання рецензій, зауважень та пропозицій стейкхолдерів, з наступним узагальненням систематизацією та внесенням змін, розглядом та затвердженням проекту

кафедрою, вченою радою факультету, науково-методичною комісією та Вченою радою Університету. Моніторинг ОП здійснюється з метою підтвердження її актуальності, визначення сильних і слабких сторін ОП для визначення шляхів підвищення якості ОП та забезпечення її відповідності критеріям оцінювання. Моніторинг здійснюється на рівні ОП робочою групою за участі стейкхолдерів, а результати моніторингу не менше одного разу на рік обговорюються на засіданнях навчально-методичної комісії та вченої ради факультету (формується звіт не пізніше червня). Загально університетський моніторинг забезпечується проведенням і аналізом опитувань стейкхолдерів із наступною оцінкою наявності, якості й доступності методичного й інформаційного забезпечення ОП. МНАУ послідовно дотримується визначених процедур перегляду ОП. Основні організаційні етапи мають наступну послідовність: гарант ОП надає пропозиції до робочої групи на підставі змін нормативних документів, з урахуванням пропозицій стейкхолдерів; робоча група надає пропозиції щодо оновлення ОП та її погодження на науково-методичній комісії і на вченій раді факультету; проект ОП оприлюднюється з метою громадського обговорення впродовж місяця на офіційному сайті Університету; проект оновленої ОП надається на розгляд вченої ради Університету й затверджується наказом ректора (зазначає гарант, проектна група під час інтерв'ювання, свідчать рецензії на ОП, анкетування). За результатами останнього перегляду, у 2024 році (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/opp/vityagi/rishenya-vrf-2024.pdf>), в ОП внесено такі зміни: 1) враховано рекомендації рішення НАЗЯВО України від 15.12.2020 р, протокол №24 (41); 2) змінено формулювання деяких ЗК, ФК та ПРН 3) додано в документ характеристики щодо комунікації, автономії і відповідальності здобувача, матрицю відповідності компетентностей дескрипторам НРК та матрицю відповідності ФК до ПРН; 4) приведено у відповідність до Резолюції ГА ООН (№70/1 від 25.09.2015 р.), Указу Президента України (№722 від 30.09.2019 р.) та наказу МОН України (№842 від 13.06.2024) зміст ОП. ОП знаходить обговорення і складом Ради роботодавців.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ЕГ наводить достатньо доказів того, що здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Стейкхолдери щорічно здійснюють рецензування освітніх та навчальних програм, беруть участь у засіданнях кафедр і науково-методичних семінарах для обговорення проектів, а також регулярно опитуються щодо якості підготовки здобувачів вищої освіти, співпраці та вдосконалення освітніх програм і процесів. Під час останнього перегляду ОП до формування й уточнення цілей та визначення результатів навчання були залучені такі стейкхолдери, як директор ТзДВ ІнтерХім к.хім.н. Стельмах І.Б., завідувачка відділу біотехнологій ІПР НААН д.тех.н., с.н.с. Даниленко С.Г., завідувач лабораторії біотехнології ІМіВ ім. Д. Заболотного НАН України к.тех.н. Скроцький С.О., директорка Херсонського ДПБФ Терпецька Т.О., директор ФГ Агролайф Хомут В.П. Їх вибір обумовлений науковим і бізнесовим спрямуванням діяльності, успіхами у науковій та виробничій діяльності, а також зацікавленістю в інтеграції освіти, науки та виробництва. Пропозиції роботодавців стосувалися переважно наукового компонента програми, актуальності вибіркового курсів, і зазначено, що програма сприяє здобуттю необхідних компетентностей. Наприклад, Стельмах І.Б. пропонував розширити вивчення аналітичної хімії ОП. Пропозиції та оцінки були враховані. Разом із тим, зважаючи на недоліки, про які йдеться в рамках підпритеріїв 2.2, 4.3 та 7.1 вважаємо доцільним удосконалити взаємодію із роботодавцями, а саме: залучати до обговорення (оновлення) роботодавців з усіх напрямків біотехнології/біоінженерії. Тому рекомендуємо гаранту ОП та завідувачу випускової кафедри до кінця 2024/25 н.р. направити ОП на рецензування до представників роботодавців, що є компетентними у промислових та молекулярних біотехнологіях.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випусників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Куратори та завідувачі кафедр підтримують зв'язок із випускниками своїх академічних груп. Документ «Положення про Центр працевлаштування студентів і випусників МНАУ» регламентує роботу Центр працевлаштування випусників, який веде моніторинг кар'єрного шляху випусників МНАУ <https://graduate.mnau.edu.ua/>. Результати працевлаштування випусників враховуються адміністрацією факультету при формуванні вибіркового компонентів індивідуального навчального плану, щоб задовольнити потреби здобувачів вищої освіти та підвищити їхню компетентність у певному професійному напрямку.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

За аналізом документів на сайті МНАУ, інтерв'ювання фокус-груп ЕГ стверджує, що внутрішня Система менеджменту якості (СМЯ) у МНАУ існує. Ми погоджуємося із таким висновком. Головні принципи забезпечення якості викладено у «Настанові з якості» (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/qualitymanagement-system/001.pdf>). Настанову розроблено відповідно до вимог стандарту ДСТУ ISO 9001-2015. В МНАУ здійснюється як систематичний аудит освітніх і науково-дослідних послуг СМЯ, так і аналіз функціонування самої СМЯ, здійснюється постійна взаємодія зі споживачами й іншими зацікавленими сторонами. Такий моніторинг відбувся за допомогою: анкетування усіх стейкхолдерів, обробки результатів анкетування.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Закладом були враховані рекомендації та пропозиції за результатами попередньої акредитаційної експертизи НАЗЯВО України рішенням від 15.12.2020, протокол №24 (41) спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія другого рівня вищої освіти (ОС «Магістр»). Зміст змін та заходів щодо вдосконалення ОП викладено у Звіті від 29.11.21 р. про усунення виявлених недоліків та виконання наданих рекомендацій НАЗЯВО за результатами акредитаційної експертизи та Витягу з протоколу №8, які доступні на сайті МНАУ (https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/akreditaciya/zvit_akr_m_162.pdf, <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/akreditaciya/vityag-z-vrf-8.pdf>). У витягу запропоновано рішення, які необхідно виконати, відповідальних осіб, терміни їх виконання, а у звіті – виконання рекомендацій, усунення недоліків. Дані заходи скеровано на вдосконалення освітнього процесу за ОП «Біотехнології та біоінженерія», приведення ОП до повної відповідності чинному Стандарту ВО за другим (магістерським) рівнем ВО та інше, зазначене у документах. За результатами проведеної експертизи нами, встановлено, що ЗВО виконав рекомендації НАЗЯВО, усунув суттєві недоліки: ОП відповідає чинному Стандарту ВО за спеціальністю 162 Біотехнології та біоінженерія; обґрунтовано унікальність та відмінності цієї ОП від аналогічних ОП ЗВО; практику моніторингу ОП посилено, вона набула системного прояву; приведено у відповідність перелік ОК, ВК ОП та їх обсяг; розширено в межах ОП можливості вибору навчальних дисциплін; переглянуто правила прийому на навчання – вони відповідають правилам вступу на дану ОП; структура, зміст РПНД поправлено відповідно до чинного внутрішнього Положення; оптимізовано систему стимулювання діяльності співробітників, тощо. Але залишаються ще певні моменти, які потребують корегування з метою вдосконалення ОП та можливості надання здобувачам якісних освітніх послуг, про які ми звітуюмо, аналізуючи кожен критерій, зокрема активізація академічної мобільності (Erasmus+), посилення практики запрошення закордонних лекторів та лекторів з суміжних спеціальностей, оновлення лабораторного обладнання, розробки механізму звернення стейкхолдерів до адміністрації ЗВО тощо.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Завдяки відкритості та прозорості, забезпечується ефективність громадського обговорення ОП у тому числі зі сторони академічної спільноти. Проводяться щотижневі засідання деканатів, круглих столів, щомісячні засідання кафедр, вченої ради та науково-методичної комісії факультету, щотижнево – ректорати, щомісячно – засідання Науково-методичної ради та Вченої ради університету. Сім НПП ЗВО є експертами та членами ГЕР НАЗЯВО, тому вони надають консультації та проводять семінари. Це створює сприятливий академічний простір для обговорення та покращення ОП. Основним документом, що регламентує внутрішнє забезпечення якості ОП є Стандарти організації «Настанова з якості». Внутрішнє забезпечення якості освіти ЗВО регламентується документами, які є у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО. До того ж, ЗВО має сертифікат з системи управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015. ДСТУ EN ISO 9001:2018 (EN ISO 9001:2015, ISO 9001:2015, IDT), який чинний до 2027 року. Разом з тим, проводяться різноманітні семінари щодо закріплення культури якості у ЗВО. Наприклад, НПП закладу брав участь у семінарі «Вимоги до формування та етапи складання Відомостей самооцінювання освітніх програм» 30 червня 2021 р. з представниками НАЗЯВО. Метою семінару було обговорення вимог до формування Відомостей самооцінювання, етапів акредитаційної процедури, підходи до розробки і моніторингу освітніх програм.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Погодимось із висновками ЕГ та відповідними доказами, що у ЗВО визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкт ОП оприлюднюється на офіційному веб-сайті МНАУ у вкладці «Факультет ТВППТСБ» - «Освітні програми та їх компоненти, навчальні плани» <https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/faculty-okr>. Згідно Положення про порядок розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітніх програм в МНАУ проєкт модернізованої ОП розробляється робочою групою до 31 грудня поточного календарного року, в січні місяці наступного календарного року проєкт ОП розміщується на офіційному сайті ЗВО для публічного обговорення, після обговорення не пізніше 1 березня календарного року модернізована ОП надається на розгляд і затвердження вченою радою ЗВО. Представники фокус-груп від час зустрічей з ЕГ підтвердили що, всі зацікавлені сторони ознайомлюються із проєктом ОП і висловлюють свої зауваження і пропозиції у формі: у обговоренні під час засідань розширеного засідання кафедри біотехнології та біоінженерії, у формі рецензії-відгуку на ОП, під час опитувань здобувачів

<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/anketuvannya-uchasnikiv-osvitnogo-procesu/>. На офіційному сайті ЗВО завчасно оприлюднено проект відповідної ОП. На сайті можна легко знайти контакти гаранта ОП, тому є можливість отримати зауваження чи пропозиції щодо реалізації ОП. Рекомендуємо публікувати офіційному сайті закладу інформації щодо змін у новій редакції ОП, які відбулися за результатами громадського обговорення, у вигляді порівняльної таблиці.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Варто зазначити, що згідно посиланням, яке представлено у звіті ЕГ https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/kaf-genetics/#header_disciplines представлено силабуси навчальних дисциплін, але на відповідній сторінці має місце ціла низка неточностей чи невідповідностей, наприклад: для дисципліни «Культивування клітинних культур» відкривається силабус ОК «Зоотехнічний облік та автоматизовані системи у тваринництві» бакалаврського рівня 2020 року затвердження; для дисципліни «Молекулярна біотехнологія» силабус не прикріплений. Рекомендуємо керівникові випускової кафедри до кінця 2024 р. у повній мірі оприлюднити на своєму офіційному вебсайті актуальну інформацію про освітню програму.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувавати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рекомендуємо ЗВО до кінця 2024/25 н.р. провести перегляд ОП з метою збільшення навчального часу, який присвячено формуванню інженерно-технологічних компетентностей (зокрема, шляхом збільшення навчального часу для викладання відповідних тем в рамках існуючих ОК чи запровадження окремої ОК відповідного профілю).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендуємо гаранту ОП до кінця 2024/25 н.р. переглянути силабуси всіх фахових дисциплін з метою розширення та/або уведення до переліку тем інноваційні підходи відповідних предметних галузей, а також удосконалення внутрішньої логіки освітніх компонентів.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Адміністрації університету та керівникові випускової кафедри до кінця 2024/25 н.р. розробити план заходів щодо ширшого залучення здобувачів до міжнародної мобільності, участі у різноманітних міжнародних освітніх та наукових проєктах.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендуємо викладачам більш активно та оперативно інтегрувати результати світових досягнень у галузі біотехнології та біоінженерії у викладання відповідних ОК.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Адміністрації університету та керівникові випускової кафедри продовжити реалізацію заходів із популяризації принципів академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Адміністрації університету та керівникові випускової кафедри продовжити реалізацію політики оновлення кадрового складу підрозділу.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо адміністрації ЗВО до кінця 2024/25 н.р. розробити план просвітницьких заходів в рамках реалізації антикорупційної політики. Завідувачу випускової кафедри рекомендуємо до кінця 2024/25 н.р. розробити план дій щодо оновлення матеріально-технічної бази для реалізації освітньо-наукової діяльності з молекулярних біотехнологій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендуємо гаранту ОП та завідувачу випускової кафедри до кінця 2024/25 н.р. направити ОП на рецензування до представників роботодавців, що є компетентними у промислових та молекулярних біотехнологіях.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендуємо керівникові випускової кафедри до кінця 2024 р. у повній мірі оприлюднити на своєму офіційному вебсайті актуальну інформацію про освітню програму. Рекомендуємо публікувати офіційному сайті закладу інформації щодо змін у новій редакції ОП, які відбулися за результатами громадського обговорення, у вигляді порівняльної таблиці.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР 16 ID 60052.pdf</i>	+xiPwPzW3hEhBfyBQr8Ul4KDjQiHoagL7kUhtYTrL qE=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

АТАМАНЮК ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ